

PER MONSEN: "Når vi nevner det krigs-

gen har ødelagt i Norge, er det med en-

egg bilser som har brent seg fast i sin-

het som dukker fram - Kristiansund og

Kirkenes, Televåg og Tana. Det varer of-

te noen øyeblikk før en blir klar over

at ødelagte byer kan gjenreises og bron-

ge ødelegges opp igjen. Den virkeli-

ge ødeleggingen er det vi har mistet i

liv. Vi har ikke eksakt oppgaver, men

de oplysningshjer som finntrykk av hva

også krig har kostet Norge i uorstatte

lige tap. De første falt før vi kom

med i krigens. Norske skip i nøytralitet

bliet minesprengt og torpedert av

tyske ubåter 14. 377 mann om

komm i tiden 3/3-39 til 3/4-40 over 50

pr.md. Det er tall det kan være nyttig

a huske nesten ganske snakker om

overfall på fredelig skipsfart. La

tyskerne 8/4-40 utvidet virksomheten

fra overfall på fredelige skip til over-

fall på fredelige land var det også på

sjøen de første nordmenn falt da de miste

angrepet. I alt kostet krigens i Nor-

ge nesten 1 400 mann i de vepnede styr-

ker livet. Sivile ble også drept der

tyskerne for fram, og ikke bare ved

bombing. I en bygd som Ringsaker ble 18

sivile drept - skutt under tyskerne

framrykking. Og slike er hentet mange

steder. De norske styrker som siden

har fortsatt kampen utenfor Norges gren-

ser, har fått erfaring at friheten ikke

yennes tilbake gratis. Sjøfolkene har

alltid hatt den hardeste bakkeningen.

25 000 mann var ombord i den del av han-

delsflåten som var utenfor landet 9/4.

3 000 - over 10% komper aldri til å

vende hjem. De fleste falt i slaget om

Atlanterhavet 1941/42. Andre ble sen-

ket i Stillehavet i en konvoy til

Russland eller kanskje på den siste tu-

ren til fangstfeltet i Sydishavet for å

hente olje. På alle hav også i all slags

arbeid har norske folk vært med -

med dynamitlast gjennom ubåtsvermene i

Nordatlanten, med transporter til Nord-

Afrika og Normandie. Våre mariner som

par vokst under krigen og natteier

7 bog mann har også vært i aksjon -

fra Nordisjælet til Nordafrikas kyst,

på minefeiling og ubåtkjøk og i kamp

med fiendtlige krigsskip. Vi har mistet

destroyerne Bath, Exdale og Svenner

korvetten Monte Bresia, ubåten Fredrik

oppsynsskipet Fridtjof Nansen og noen

motortorpedobåter. 600 ~~age~~ folk har mistet

livet. For marinen som før handelsflaten

var tapt på sterkt den første tiden da

tyske ubåter krigsfartøy og fly kunne

dukke opp over alt. Vi har lest og hør-

te spire norske flyvere har ynnset.

Men de har heller ikke vært mulige uten

egne tap. Det er ikke mange igjen av dem

som tok kampen opp mens Luftwaffe ennå

dominerte luftten over Vesteuropa. Nøyak-

tige tall er ikke oppgitt, men 2-3

mann har mistet livet over Storbritannia,

over Tyskland og langs norskekysten. -

Den norske lærer er ennå ikke satt inn i

kampen. Arene i Storbritannia er blitt

ventear - meget mot soldatends vilje.

Men nordmann har forsvarst norsk amrade

pa Svalbard og Jan Mayen mot tyske over-

Pall. Og på Svalbard forteller 13 tre-

kors sin historie 4 nordmenn som var

med de allierte styrkene under invasjonen,

ligget begravet i Normandie, og

norske gutter som var med og størmet

Walcheren, blid igjen på den Hollandske

øya. Historien om de norske fallskjer-

tropper og kommandostyrkers innsats på

norsk jord vil ikke bli fortalt før Nor-

ge er fritt igjen. Men tapene her har

vært for holdsvise stort enn på andre

fronter. Martin Linge var en av de før-

ste som bøtet med livet. Men vi her ut-

te kan ved vepnet innsats selv tilføye

fienden tap. På den våpenløse fronten

hjemme har tyskerne drept hundrer av

nordmenn som ikke kan slati igjen, og

det er de tapene som har smort mest.

Offisielt har tyskerne kunngjort 324

henrettelser i Norge, men det er drept

mange fler. Noen er skutt uten videre

andre er pint ihjel i Gestapo tor-

turkampe, mange er bukket under i fengse-

ler og konsentrasjonsleirer. Det samle-

(forts. si. 2, sp. 1.)

SLAGET OM TYSKLAND: - GEN. Bradley, le-

der for den 12. armegruppe: "Den fasø av

krigen som begynte med overgang over Rhi-

nen er så si avsluttet, og nye opera-

sjoner som vil føre til Tysklands full-

ständige tilintetgjrelse forestår Sam-

men med russen i Østerrike, holder de allierte

på over halvparten av det stortyske rike.

Siden vi gikk over Rhinen har vi tatt

over 842 664 tyske fanger. Praktisk valt

hver eneste tysk soldat som sto overfor

oss i Siegfriedlinjen 26/2 er drept, sa-

ret eller tatt i fange. - RUHR-OMråDEN

med den største armegruppen i verden

slettet. siste offisielle fangetall er

317 000. - MOSKVA BRØT IGÅR TAUSHETEN om

de operasjoner som har pågått i 3 døgn og

oppivste et stort slag under

vikingen ø/Øder og Neisse. - DEN 2. BRIT.

ARME har avskåret j.b. Hamburg/Bremen

og kontrollerer 25 km. av autostraden.

Britene har nådd utkanten av Enden

er 4 km. fra Bremen og 10 km. fra Hamburg.

Hammarskilde og Elbens vestbredder

Himmler var iflg. tyske ranger i Bruns-

torsd. og i Hamburg onsdag og kreyde

til det siste. - I det største fremstillet

til v/igard nædde den 2. britiske Elben

og holdt igar kveld 7 km. av vestbredden.

Det var den 7. panserdiv. - Dex kletter

garrenratten - som ledet framstøtet over

Lüneburgerheden de samme som brøt vei

fra El Alamein til Tunis og var blandt

de første som gikk i land i Salerno og

Nortandie. - britiske panserstyrker in-

henter tysk infanteri som trekker seg

mot elveovergangene og fanger strander

inn. - Mellom britene og DEN 9. AM. ARME

gjør store tyske styrker som er omringet

friskglende kraftige forsøk på å bryte

ringen og rykke tvers over den 9. armes

sambandslinjer fram til Harz, der en an-

nen lomme blir likvidert. En stor godt

rustet ungarsk avdeling overvintret seg til

den 9. armes uten tegn til mostand. - Bi-

amerikanernes bvtte igar er 83 j.b. vog-

ner fullastet med V1 og V2. - Brofestet

over midtre Elben sett v/Berlin er ut-

videt og 2 mindre motangrep slatt til-

bake. Bare 100 km. skiller amerikanerne

ved Elben fra russene ved Øder, der

ZUKOV har opprettet et brofeste på

bredden ved Küstrin. Russene kan med

det blotte øye se brannene i Berlin som

uoppferlig bombes av Mosquitos. - DEN 1.

AM. ARME tok igar industribyen og

knutepunktet Leipzig (700 000 innb. r. kr.)

Tysklands største by. Et stort

giftgasslager og Europas største radio-

stasjon falt i Amerikanernes hender. Et

stort antall tvangsutskrevete arbeidere

stort lønnsact fri. - Borgernesteren i Leipzig

hans hustru og datter viseborgernestesen

og hustri en nazipartileder og rektoren for en stor varenfabrikk berikk

selvford. - De tyske tropper i Leipzig

fikk demitteringsbevis i sistre øverstifikk,

men slike dokumenter tas ikke hensyn

til når de er ustyrtet etter juni 1945.

De nybakte siviler behandles sde

tyske tropper. Fra Leipzig går autopra-

daene n/over til Berlin og over til

Dresden og s/over til München. Haire,

n/Leipzig er ryddet. Visegauleiter hadde

hodet ringt til Hitler og bedt ham ikke

ha ven ved å gi ordre til at motstanden

skulle opphøre, men ble fordømt som feig-

het. - Amerikanerne har fått beskjed om

at sammenlutting med russene forestår,

og studerer nå fotografier av russiske

tanktpor. - KONIEV har gatt over Nei-

se og taft byene Weiswasser og Müllskau og

Forst. Weiswasser er 100 km, og Rothense-

burg - tatt av den polske 2. armé. 90 km.

fra Dresden, mens en am.tankklokone

star ved Gimma (s/ Leipzig), 60 km. v/

Dresden. Dresdens Gauleiter har oppford-

ret befolkningen til å klemme til siste

slutt og unngå panikk. - Fra DEN 3. AM. AR-

MES operasjoner i Tsjekkoslovakia er det

ikke kommet nye enkeltheter. Mens ameri-

kanerne gikk over grensen 150 km. v/Praha,

star russerne, som har omgått Brno og

Mravská Ostrava - tyskerne sterkeste be-

festningsverk foran Praha - 175 km. fra

hovedstaden. - Sambandsknutepunktene i

Tsjekkoslovakia og Bayern olir kraftig

bombet. - DEN 4. AM. 7. ARME nædde igar elven

Pegnitz som går tvers gjennom Nürnberg,

og holder mer enn halve byen. Russiske

(forts. s. 2, sp. 2)

tap hj mne er sikkert dobbelt så stort som det antall tvøskerne innrømmer de han har rettet. Gjør vi som det allier te hovedkvarter fra tid til annen og legger sammen alle varer tap, blir det kanskje ikke noe stort tall - under lo oec. Selv om vi finner ut at disse tapene relativt sett er like store som andre lands, betyr det ikke noe. For et lite land som Norge er det ikke riktig å regne tapene i tall, men i mennsker. Hver enkelt som blir borte betyr så uendelig meget for oss og for landets framtid. Fordi de ikke kan erstattes så lett som i land med mange mill.innb.

"Vi er så få her i landet, hver felling er bror og venn - også er en annen ting gjørt at vi kjenner tapene så sterkt. I kamp som vår er det ofte de beste som faller, fordi det er de som forstår hva kampen gjelder og tap den opp før andre. Nasjonens som synes krig er noe storstøtten innstiftet en minnedag for sine falne. Heltones dag". Våre faine blir ikke hedret slik, og jeg håper de ikke blir det i framtid. Det er ikke det at vi ikke har heller nok. Men det som preger oss i denne kampen er nettopp at vi ikke har denne nosegrusse beundringen for mot-fysisk mot 95 av våre som falt i kampen, falt fordi de så det som sn scleklar plikt å ta kampen opp mot nazismen, selv om dette skulle koste livet. Da det skulle tas ut mannskap til skipene i første linje ved invasjonen i Frankrike, en jobb som ble regnet for sa farlig, at bare frivillige ble tatt ut, meldte alle nordmenn på flyrekontoret set med en gang. De gjorde det som en selvfølge, uten krav på å bli betraktet som et. Det var fri mennesker vant til å handle ut fra egen overbevisning, og det gir en styrke som den tyske krigsrobot aldri vil få. Det har vist seg i fengslene i Norge der dødsdømte nordmenn ikke bare har holdt hodet høyt og ryggen rak til de ble ført bort, men også bevarte det gode humør og rolige sinneleg en slik indre styrke gir. Tyskerne forsto det aldri. - Den som har uttrykt det enkelt og klart er Nordahl Grieg som falt under et bombeangrep på Berlin i 1943. Hans ord kan sta som minneord over ham selv og alle norske falne. - **FRIHET OG LIV ER ETT** Det er ord som forplikter, ikke bare til å føre kampen videre til friheten er vunnet, men også til å sørge for at den blir bevart i fredens dager. Skulle vi reise så de norske faine støt minnesmerke etter deres eget hjerte ville det ikke bli i stein, men i arbeidet for å gjøre landet vårt bedre a leve i for fri mennesker.

NORGE-LOMMEN: "Daily Telegraph": "De tyske som holder ut i Norge vil bli drevet bort med våpenmakt når felttoget i Norskland er slutt. Norge kan høretter motraktes som en av de motstandslommer Eisenhower snakker om. Man kan regne med at ingen skirsmelding vil komme før motstanden i Norge blir brutt. Kampen her kan bli hard, om enn kortvarig. Beslutningen om at tyskerne skal drives ut av Norge med våpenmakt er nylig fattet. Det er på militærer råd der er skeidd. En tid høpet man at landet ville bli skant for nye kamper. Men da okkupasjonsmaktenes styrke er sterkt redusert, anser man nå et felttog i Norge for å bli kortvarigere enn man ansa seg synlig for noen ukos siden."

UTENRIKSDEPARTEMENT i samband med avis meldinger om at den svenska regjeringen har avlyst et forsøk fra den norske regjering om militærer forholdsregler overfor tyskerne i Norge: "Det er klart at en offisiell uttalelse ikke kan gis om det forefales. Men det er sikert at den svenska regjering med interesse følger utviklingen i Norge, som den ut fra Sveriges beliggenhet har gode forutsetninger for å laikta. Og det må anses som gitt at det både fra norsk og svensk side framredende ønske-tål spørsmålet løses med minst mulig blods-utgittelse og ødeleggelse. Man kan være forvist om at den svenska regjeringen stillinga til de spørsmål som måtte oppstå, blir avhengig av disse synspunkter.

slavearbeiderne overmannet vaktene som vakt til å passe på dem. 2 amerikaniske kolonner rykket ut 27 km. over mot München og en s/s-over mot Regensburg og Donau. SVEITS har stengt n/og s/grensen for den skjende flyktningstrømmen. TOLBUKIN fortsetter fram til Wien. Østerrikerne mottar over 500000 syriske flyktninger fra Tyrkia. Den røde armé med begeisring. Bare nazi-embetsmennene følger evakueringssversler. I ITALIA har den 8. armé brutt gjennom Argentia-passet mellom Comacchio-sjøen og myrstrekningene i v/ og har Podalen reist foran seg. Bologna som er under polsk artilleri-tiltrøps av den 8. armés polske fortroppene 10 km. i s/z os av den 5. armé 10 km. i v/. I NEDERLAND, der kandiere og britere av den 1. kan. arme fortsetter framrykkingen v/ over settor tyskerne nye områder under vann. Vann fra Zuidersjøen strømmer gjennom 100 km. apning i diken langs v/kyksten. - Nederlandske hjemmestyrker har arrrestert en quisling som ble kalt "Nederlandskedde" p.g.a. sine pronazistiske radio-taler og en annen - som har drept man-sikkerhetstjenesten - som har drept mange nederlendere og torturert andre. Enkelte av hans ofre ble kastet for vilen i hundre og revat i stykker. - HELGELANDS FESTNINGSVÆRKER og flyplassen på Duna like ved er bombet 3 ganger på 2 dager. - Torsdag av 1.000 brit. bomber fly. - Kystkommandofly anløper skipsfarten Skagerrak og Kattegat. - VED ØSTERSJØEN presser russerne sammen Pillaumoen, det eneste tyske som har igjen av Ostpreussen. Fangstallet øker stadig fra 8000 onsdag til 8700 torsdag. - 9.000 igår. - 8.000 tyske forsyningsskip, 3 destrovere og en mindre feire ble senket på dagene. GEN. EISENHOWER til tyske sjøfolk: "De tyske Nordsjøhavner vil om ikke lengre være under alliert kontroll. Nazistene vil prøve å skaffe hunger-snød og kaos ved å senke skipene, sende skip og mannskab på norske havner eller presser sjøfolken inn i Volksturm. Kullkast deplan! Alle tyske skip vil trenge for opprettetholdet den nest nødvendige framkamp og bringe til forsørting til landet. Alliert tonnasje vil ikke bli disponibel for tyske behov. Når havnene er okkupert vil tyske avtak av nærmere området. - Nazistiske embetsmenn vil bli fjernet. - Tyske lærninger, tjenesteforhold og trygdevesen vil bli opprettet, og sjøfolkene vil bli tilstilt å opprette egne forbund." - Stockholmstidningen: "Den tid nærmer seg da den tyske flaten blir tvunget til å operere fra baser ved Rügen. Blandt disse baser har København og Frederiksberg betydningsfull opprørsbasert. Blir også Lübeck, Kiel og Nordsjøhavnen ubrukbar, må hele den tyske flaten søke til norske og danske havner. Oslo-fjorden er det sannsynlige sentrum i dette basområdet. Beslutten er alliertet, og for å trenge inn i den er det siste skueplassen for Bohuslänkysten krigens i Europa. Bohuslänkysten. Men man regner med at store forråder oppnås for en langvarig ubatkrig fra norske baser. Og mens full tilbaketrækking fra norske baser, og for fortsatt okkupasjon av Norge vesentlig avhengig av okkupasjonsstyrkens moraliske styrke. Holder moralen, kan også fiellfestningen Norge holdes samlede for längre, men det er mulighet som ikke kan forstås er spokulert på at tyskland nazikrysse spokuler på at kunde unna i ubat via Norge til Japan. Det vil i så fall medføre en invasionsbølge av høyest krigshærlig art via Danmark til Norge.

TYSK TELEGRAMBYRÅS KONTOR I MADRID har avskjediget sine spanske funksjonærer og holdt opp å sende ut propaganda i Spania og nyttet til Tyskland. Grunnen skal være at den spanske Riksbank ikke lenger innleser tyske Mark. Den spanske regjering har stoppet den tyske lufttruten på Spania og forbudt alle tyske fly - civile som militære - Alt skal være skredd etter patrykk fra Amerika.

HJEMMESTYRKENE har ød elagt en fabrik en som forsyner tyskerne med motorsprit. Topte Scriptfabrikk i Hurum. Fabrikken er satt helt ut av drift og ført til en motorsprit ødelagte.